

Урок 16

Тема. Тема кохання. Образи Оксани і Вакули

Мета уроку (розвиток компетентностей). *Предметних і комунікативних:* знання і розуміння сюжету повісті «Ніч перед Різдром», його теми та ідеї; уміння усвідомлено читати і сприймати на слух текст твору, відповідати на питання за його змістом, формулювати питання до нього, стисло або вибірково переказувати прочитане та/або почуте; характеризувати образи Оксани і Вакули, висловлювати своє ставлення до зображених у творі людей, подій, ситуацій, явищ тощо. *Ключових:* розвиток уміння визначати головну і другорядну інформацію в тексті/медіатексті; формування умінь візуалізувати враження від почутого та/або прочитаного художнього тексту/медіатексту, коментувати та інтерпретувати художній текст; співвідносити зміст сприйнятого художнього тексту/медіатексту з історичним і культурним контекстом; проектувати власний життєвий досвід на описані у творі життєві ситуації.

Обладнання: підручники, зошити, ПК, презентація.

Тип уроку: урок формування нових знань, умінь та навичок.

Зміст уроку

I. Актуалізація та корекція знань. Хвилинка творчості. Презентація планів повісті Миколи Гоголя «Ніч перед Різдром» та внесення коректив до домашніх робіт.

Робота з картками. «Знайди та виправ помилки».

1. Оксана була дочкою сільської відьми Солохи. Батько забороняв дівчині спілкуватися з ковалем Вакулою, бо той намалював у церкві страшну відьму, яку карають чорти. У ніч перед Різдром чорт украв місяць, щоб Вакула заблукав і не потрапив до Оксани. Солоха погодилася віддати Оксану за коваля, якщо він подарує Солосі черевички, котрі носить сама цариця. Пузатий Пацюк наказав чортові виконувати усі побажання Вакули протягом різдвяної ночі. До дванадцятої години коваль встиг злітати до Петербурга і повернутися додому. Вдячний Вакула намалював портрет чорта у пеклі.

2. У ніч перед Різдром чорт украв місяць, щоб ніхто не бачив, як він учащає до Солохи. Коли дяк прийшов поколядувати, Солоха випустила місяця і заховала чорта до мішка. Вакула запхав у мішки решту залицяльників Солохи і виніс їх на мороз, щоб провчити. Від чорта коваль зажадав, щоб той виконав його три бажання. Запорожець Пузатий Пацюк провів Вакулу у палац до цариці. Коли парубок привіз Оксані намисто, яке носить сама цариця, дівчина погодилась вийти за нього заміж. А чорт на прощання отримав три удари батоєм по спині.

3. Щоб колядники не змогли різдвяною піснею проганяти нечисту силу, чорт сховав місяць і підняв заметіль. Козак Чуб заблукав по дорозі до Солохи і потрапив до шинку. Уночі він сплутав вулиці і вигнав коваля з його хати. Щоб покарати чорта, Вакула прохав до допомоги у Пузатого Пацюка. Щоб коваль випустив його з мішка, нечистий відвіз Вакулу до Петербурга. Куплені у столиці черевички Вакула подарував Оксані. Дівчина сказала, що вийде за нього заміж, коли Вакула змайструє їй скриню для приданого.

II. Мотивація навчальної діяльності. Визначення очікуваних результатів відповідно до орієнтирів навчальної програми.

Вступне слово. Міфопоетичний образ України втілений у Диканьці. Існує чітке протиставлення: Диканька – Петербург, «наші» хутори і вечорниці – «ваші» хорони й бали. Гоголівська Диканька - місце, де хати білі, зірки яскраві, а красиві парубки закохуються у чарівних дівчат. Це місце, де кожному хотілося б жити. Образ Письменник зобразив Диканьку

«зсередини», як людина, що добре знає українське життя. Він спробував виразити душу народу, і образи головних героїв повісті, Вакули та Оксани, втілюють мрію автора про щасливе життя на рідній землі.

На уроці ми дізнаємося, як герої переживали почуття закоханості, як Вакула зміг підкорити серце красуні.

III. Формування знань, умінь, навичок і компетенцій. Робота з художнім текстом.

Читання «в особах» або інсценізація епізоду «Вакула в Оксани» (с. 112-114 підручника).

Бесіда за інсценованим уривком.

- Як Оксана і Вакула ставляться один до одного?
- Якими словами Оксана відштовхує Вакулу?
- Чи любить Оксана кого-небудь, крім себе?

Дослідження епізодів твору з наступним публічним обговоренням результатів.

1 група. Епізод «Дістань черевички!»

- Яку умову ставить Оксана Вакулі?
- Як оцінюють вчинок Оксани дівчата?
- Як вимогу Оксани сприймає Вакула, у чому намагається переконати себе?

2 група. Епізод «Коваль здурів!»

- На який вчинок зважився Вакула?
- Що рятує коваля від необдуманого вчинку?
- Чому, на думку Гоголя, самогубство - гріх?

3 група. Епізод «Повернення Вакули»

- Як Чуб сприйняв появу Вакули у нього вдома?
- Що тепер думає Оксана про свою забаганку черевичків?
- Чому «ніколи не була вона така дивовижно гарна», як в цей момент?

4 група. «Нічні роздуми Оксани».

- Як Оксана сприйняла чутки про самогубство коваля?
- Про що вона думала всю ніч? За що картає себе дівчина?
- Її кохання раптове, чи Гоголь мотивує виникнення почуття?

IV. Закріплення вивченого матеріалу, узагальнення та корекція знань.

Бесіда за питаннями 1-3 підручника (с.129)

Характеристика образу Вакули.

<i>Риси характеру</i>	<i>Підтвердження з тексту</i>
Головні риси характеру Вакули – працелюбність і скромність	Вакула говорить не про себе, а про свої справи: - щоб довести своє кохання до Оксани, він говорить їй про скриню; - зустрів запорожців і нагадав їм про свою роботу, як нову шину поставив на колесо у їхній кибитці.
Непосидючий, постійно шукає собі заняття, любить порядок в усьому.	Коли після невдалого побачення прийшов додому, то очі його шукали, що б зробити, хапає мішки, щоб винести їх до кузні.
Вакула дуже кохає Оксану і заради неї ладен був зробити будь що.	«Не хочу, сказав би я цареві, ні самоцвітів дорогих, ні золотої кузні, ні всього твого царства. Дай мені краще мою Оксану!»
Вакула вміє цінувати прекрасне.	У палаці милується кованими сходами, картиною на стіні, різьбленими дверима з мідними ручками. «Чудесна пропорція!» - каже він.

Характеристика образу Оксани. «Таблиця епітетів». Заповніть таблицю, вилучивши з переліку ті епітети, які не характеризують Оксану.

Зовнішність	Риси характеру

Бліда, висока, жорстока, рум'яна, красуня, лицемірна, симпатична, самозакохана, довгов'яза, норавлива серйозна, повна, кокетлива, худа, хвалькувата, весела, блискучі чорні очі, свіже обличчя, глузлива, безсердечна, довгі змії кіс, сувора.

Проблемне запитання. Чи варта Оксана кохання Вакули?
Дівчата проводять аргументацію «ЗА», хлопці «ПРОТИ».

Висновок з проблемного питання. Головна ідея твору в тому, що справжня щира любов завжди доб'ється свого, вона навіть змусить служити собі темні сили. Три найважливіших слова ВІРА, КРАСА, ЛЮБОВ - ось рецепти людського життя, на думку М. Гоголя.

V. Підбиття підсумків, рефлексія.

«Зірка настрою».

- З яким настроєм ви аналізували повість Гоголя «Ніч перед Різдвом»? Про що Ви задумалися сьогодні на уроці? (Учні вибирають зірку того кольору, який відображає їх настрій, ступінь участі в уроці.) Жовтий колір виражає радість, фіолетовий - смуток, сірий - небажання працювати

Працюємо вдома. 1. Створіть сенкан про Вакулу або Оксану. 2. Знайдіть у повісті описи різдвяної ночі, визначте характер замальовок (реалістичний чи фантастичний пейзаж). 3. Знайдіть у повісті елементи фантастики: епізоди, персонажів, предмети.